

ŽĎÁRSKÝ ZPRAVODAJ

7. ročník / číslo 6 / červen 2020

Foto: Hana Vykoukalová

Návrat ovcí pod Zelenou horu

str. 8

Tábory s Active SVC

str. 8

Nové semaforey na hlavních křižovatkách města

str. 9

Vycházející slunce v "pralesě" na Žákově hoře. Foto: Luboš Dajč

Žákova hora, les, který žije

O Žákově hoře se většinou mluví jako o pralesě, pozůstatku neprostupného pohraničního hvozdu při hranici Čech a Moravy. Jde o přírodovědně významné území s bohatou historií, řadí se mezi nejstarší chráněná území v republice, s označením „prales“ je to ale složitější.

Ještě na počátku 19. století zmiňují dostupné dokumenty o Žákově hoře stromy staré až 400 let, mezi nimi také mohutné jedle, které do zdejších původních lesů patřily. Probíhala tu takzvaná toulavá seč, káceny byly jen jednotlivé vybrané stromy. Vedla tudy jediná cesta, jinak šlo o neprostupné bažinaté území. Během napoleonských válek byla v lese výroba javorového cukru. Využívalo se stávajícího vysokého zastoupení javoru kleny i nové výsadby. Do dnešní doby se také zachovaly stopy po pálení milířů, z pohledu lesa se ale neděle nic zásadního.

Pokud chápeme prales jako les, který si i přes zásahy člověka zachovává původní druhovou skladbu i přirozený cyklus odumírání, rozkladu a obnovy těchto druhů včetně různých nahodilých událostí, pak Žákova hora ještě na počátku 19. století pralesem byla.

V průběhu 19. století přišla na celém území CHKO postupná, ale významná změna druhového složení lesa ve prospěch smrku. Na Žákově hoře také stále pokračovala výběrová těžba velikánů. Jedle v této době z lesa takřka vymizely. Posledním výrazným a dosud

Žákova hora je doslova galerií barev a tvarů hub. Slizečka porcelánová (*Oudemansiella mucida*) je jedním z více než 360 druhů, které zde byly během nedávných průzkumů nalezeny. Foto: Luboš Dajč

patrným zásahem bylo odtěžení velké holiny na východní straně svahu Žákovy hory v roce 1900. Znovu zalesněná byla smrkem.

Uběhlo ještě dvacet devět let, než tehdejší majitel panství, hrabě Zdenko Radslav Kinský, vyjádřil přání ponechat území nadále bez zásahu. V roce 1933 byla Žákova hora vyhlášena jako takzvaná úplná rezervace. V roce 1992 byla rezervace rozšířena a vyhlášena národní přírodní rezervací.

Asi jste již pochopili, že v současnosti už se o prales nejedná. Na původní pralesní procesy tu není dostatek místa. Vzhledem k rozloze i poloze rezervace tu také silně působí vlivy z okolních hospodářských lesů. Může se to zdát zklamáním, ale i přesto jsou zdejší porosty z hlediska sledování vývoje lesů velmi zajímavé. Původní prales je od svého vyhlášení už téměř sto let opět v rukou přírody. Jak příroda na tuto výzvu reaguje, dlouhodobě systematicky sledují vědci z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví. Každoročně je Žákova hora cílem i mnoha jednotlivých přírodovědných prací.

Les se v ochraně přírody řadí mezi takzvané přirozené lesy, tedy lesy, jejichž původní strukturu

člověk změnil, ale ve kterých opět probíhají, byť pozmeněné, přírodní procesy. Na Žákově hoře dnes stále najdeme velmi staré stromy, především buky, javory, ale i smrky. Významný je podíl mrtvého dřeva v porostu, a to jak stojícího, tak padlého. Každé se totiž rozkládá jinak a jeho diverzita je pro diverzitu dalších organismů na něj vázaných klíčová. A ona diverzita života je na Žákově hoře opravdu významná. Celé území je studnicí nových poznatků, inspirací pro vlastníky lesů, zdrojem původních druhů pro celé Žďárské vrchy.

CHKO Žďárské vrchy dovršilo 25. května 50 let. Slavnostní ceremoniál k vyhlášení se v roce 1970 konal právě na Žákově hoře. K 50. výročí se letos Žďárské vrchy dočkají například otevření domu přírody v Krátké u Sněžného a v říjnu se také uskuteční odborná konference k výročí CHKO Proměny krajiny Žďárských vrchů. Další akce budeme prezentovat na webových stránkách a Facebooku CHKO.

Kateřina Machová, Správa CHKO Žďárské vrchy

Naleznete nás na Facebooku pod názvem CHKO Žďárské vrchy (www.facebook.com/chko.zdarske.vrchy/)

Slovo místostarostky města Žďáru nad Sázavou

Ludmila Řezníčková
místostarostka
Žďáru nad Sázavou

Vážení spoluobčané,

ve svém minulém úvodníku na počátku března jsem vás zvala na mnoho akcí, které letošní jarní měsíce nabídnou. V té době jsem ještě neušila, že nás všechny, celý svět, zasáhne možná největší pandemie nakažlivé nemoci v poválečném období. Před očima mi běží všechny ty těžko stravitelné informace, kterými jste byli zahlcováni během postupování koronaviru světem. Nebyly to jednoduché dny. Život se zpomalil a jakoby se zastavil. Museli jsme se přizpůsobit mnoha nepříjemným opatřením. Dnes už ale víme, že jsme z nejhoršího venku a hlavně, pokud by něco takového přišlo znovu, víme, jak bojovat. A to my Češi umíme báječně. Jsem na vás všechny pyšná. Jsem šťastná, že žiji v České republice, na Vysočině, tady u nás v našem městě. Bez váhání jsme všichni táhli za jeden provaz a v tom je naše síla. V těžkých situacích se umíme semknout a všechny ostatní bolístky a nepodstatnosti jdou v té chvíli stranou. Chtěla jsem vám za to moc poděkovat a smekám před vámi všemi.

Červen, který se před námi otevírá, slibuje nádherné dny okořeněné znovunabytým pocí-

tem svobody a volnosti. Můžeme ven, do přírody, za přáteli, můžeme objevovat krásy naší vlasti. A to je nádherný, povznášející pocit. Po dnech plných omezení se cítím jako znovuzrozená se spoustou sil a nápadů. Věřím, že i vy budete plnými doušky užívat dozvuky jara a letní měsíce, které již nabídnou možnosti na spoustu aktivit. Máme nové cyklostezky na vaše projížďky i procházky. Máme nové tůně pro tolik potřebné zadržení vody v krajině. Jedna bude i u nové cyklostezky do Stržanova. Jsme velmi rádi, že jsme pro vás mohli otevřít i farmářské trhy. Některé z nejkrásnějších jarních akcí jsme přeložili na podzimní měsíce, protože chceme, abyste si je i letos užili. Mnoho akcí ze Dne Žďáru bude zařazeno do Slavností jeřabin, přeložili jsme i světovou část Žďárské pouti. O všech termínech vás budeme včas informovat.

Město muselo bohužel reagovat na snížení finančních prostředků potřebných k realizaci některých investic. Zatím se odložila například revitalizace prostranství u Tvrze. Ovšem i přes složitou situaci budeme realizovat akce na zadržování vody, pracujeme postupnými kroky i na zmírnění dopadů změn klimatu. Budeme budovat potřebná parkoviště, dětská hřiště. Uklízíme město od starých nepotřebných sloupů, klepačů, květináčů a dalšího „nepořádku“.

Mám pro vás i další dobrou zprávu. Město bylo velmi úspěšné v získání dotací z Fondu Vysočiny Krajského úřadu. Byla nám poskytnuta dotace na projektovou dokumentaci povodí rybníka Velký Posměch, na opravu již hotové cyklostezky u Pílské nádrže, na pastvu ovcí na

Obsah

Zastávka na Studentské ulici.....	str. 5
Stežka kolem Konvetského rybníka	str. 6
Pohybem k naději	str. 6
Nová čítárna v knihovně	str. 7
Cena města	str. 9
Koruna Vysočiny	str. 9
Seniorská obálka	str. 10
Rozhovor s Jiřím Malíkem.....	str. 11, 15
Alkohol u mladistvých a dětí.....	str. 14
Školství	str. 16, 17

Zelené hoře, na vysazení téměř pět tisíc stromků na obnovu našich lesů. V neposlední řadě jsme získali dotaci na zpracování kůrovcového dřeva ve výši téměř 2,9 milionu. Děkuji tímto všem, kdo se o získání dotací zasloužili.

Vážení spoluobčané na závěr si dovoluji citovat klasiku: Prvním bohatstvím je zdraví nebo Zdraví není vším, ale bez zdraví je všechno ničím. Proto vám všem přeji dostatek zdraví. Krásné dny.

Ludmila Řezníčková

AKTUÁLNĚ: Patnáct tun oceli se houpalo nad Sázavou

Železný základ konstrukce lávky, která spojí Farská humna s Žižkovou ulicí, už stojí na svém místě. Ocelový kolos houpající se nad Sázavou byla zajímavá podívaná, která přilákala spoustu přihlížejících.

Stavaře na 27 metrů dlouhé lávce čeká ještě hodně práce. Na řadě je pochozí část lávky, zadržovací a dokončovací práce. Hotovo by mělo být v polovině července.

Lávka je součástí projektu rozvoje cyklopropravy ve Žďáře. V rámci projektu vzniká ještě jedna lávka, která povede od Zimního stadionu do místní části Klafar podél Sázavské ulice.

Kromě dvou lůvek bude novou cyklostezkou propojená Žižkova ulice a ulice 1. máje a cyklostezka z Pílské nádrže na Stržanov. Celková cena projektu činí asi 30,5 milionu korun, z toho asi 15 milionů tvoří dotace. Všechny stavby budou hotové do konce prázdnin.

(red)

Lávka už se blíží na své místo

Foto: Jan Hudec

Žížaly, menší broučky nebo i mřínky, které džungle rozkládajícího se dřeva a podrostu Žákovy hory ukrývá, vyhledává například střívkal fialový (*Carabus violaceus*). Foto: Luboš Dajč

Žďárští středoškoláci převálcovali konkurenci

V krajském kole Středoškolské odborné činnosti dominovali žďárští studenti. Získali první čtyři místa s postupem do celostátního kola. Soutěž ovládli i početně. Z jednapadesáti soutěžících jich bylo dvacet ze žďárských škol.

Letošní již 42. ročník je velmi zvláštní – vše probíhá „na dálku“, bez osobní účasti studentů. Proto také nemáme žádné přehlídkové fotografie – řečeno se Švejkem: „A kdybyste ho měl (aparát), tak byste fotografoval?“ Soutěžící natočili vlastní video-prezentace a v online diskuzi reagovali na dotazy poroty.

Do okresního kola soutěže se zapojilo celkem 39 soutěžících (34 bylo ze žďárských škol) s 30 pracemi. Naše město reprezentovaly čtyři školy: Biskupské gymnázium, Gymnázium Žďár nad Sázavou, SZŠ a VOŠŽ Žďár nad Sázavou, VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou. V krajském kole pak soutěžilo celkem 51 studentů – přitom 20 jich bylo ze žďárských škol! Nejvíce, třináct studentů, je z VOŠ a SPŠ.

Žďárští získali čtyři první místa a postupují do celostátního kola 13. – 14. června. Velký dík patří organizátorům, zvláště paní Lánové z Active clubu, kteří zajišťují i další soutěže. Vše potom vrcholí v červnu, kdy v Domě kultury každoročně probíhá finále krajské soutěže Talent Vysočiny pro žáky základních i středních škol.

Uvedme autory i názvy zajímavých prací, které většinou postupily do celostátního kola: Jan Wasserbauer z Biskupského gymnázia Žďár n. S. – Kůrovcová kalamita v České republice, Nina Křížová z Gymnázia Žďár n. S. – Strach a lidé, kteří ho nemají, Eliška Musilová a Terezie Charvátová ze SZŠ

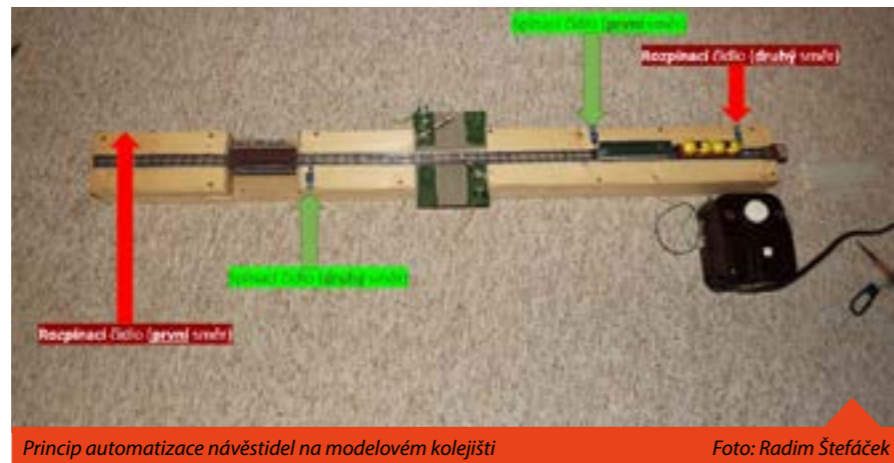
a VOŠŽ – Boj s plasty, další z VOŠ a SPŠ: Radek Novotný – Rameno pro hendikepované řidiče a spolujezdce, Petr Pešek – Štěpko-vač, Radim Štefáček – Automatizační modernizace modelové železnice TT, Michal Liška, Patrik Morkus a Mikoláš Horák – Školní pomůcka s PLC S7-1200.

Ukazuje se, že na Žďársku máme chytré a houževnaté obyvatele. Možná to je důsledek života v drsné přírodě, která nám nedá nic zadarmo, a tak ve zdejších kraji vydrží jen ti poctiví a pracovití. Doufejme, že se studenti do svého rodného města jednou vrátí a najdou zde i práci, třeba zrovna v nově budované průmyslové zóně.

Soutěž „Středoškolská odborná činnost“ je tradiční soutěžní přehlídka studentských prací, rozdělena do 18 tematických skupin od přírodovědných oborů, jako je matematika, fyzika a biologie, přes technické obory strojírenství, elektrotechnika, stavebnictví, dále přes sociální vědy až po informatiku. Studenti středních škol pracují mimo vy-

učování na tématech, která je baví – vyrábějí modely, dělají pokusy, spolupracují s Akademii věd či píšou svá díla, studie a programy. Zkrátka dělají víc, než jsou jejich studijní povinnosti. Často je jejich zájem motivován uvažováním dalším studiem na vysoké škole. V této tvůrčí činnosti jsou podporováni svými středoškolními učiteli a využívají laboratoře, často pořízené z fondů Evropské unie. Mnohdy tak vzniknou i nové učební pomůcky. A právě tímto originálním tvůrčím způsobem se žáci naučí aplikovat školskou látku do praxe, získají dovednosti v badatelské i konstruktérské činnosti, naučí se vyhledávat informace i samostatně pracovat. To jsou zkušenosti k nezaplacení. Celá soutěž má přitom školní, okresní, krajské a celostátní kolo – se čtyřmi různými porotami, před kterými student své dílo obhajuje.

Rudolf Voráček
VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou

Princip automatizace návěstidel na modelovém kolejišti

Foto: Radim Štefáček

Co je nového? Aneb poznámky z rady

Zdeněk Kulhánek
radní města
Žďáru nad Sázavou

Co je nového, paní Nováková?

Někteří ředitelé příspěvkových organizací města nás pozvali domů. Copak slavili? Nevešli se na jednání, tak vysílali jen obrázky a slova onlajn. A poznali jste je? No jasně, i když se maskovali rouškami. A poznali jsme je taky podle toho, jak se jim vlouli dařilo starat se o své organizace a své pracovníky. A v tom si vedli dobře.

Chytré město s Michalem.

A nevíte, co pořád mají s tím chytrým městem? Jako že je potřeba, aby zde žili chytrí lidé? To už jsou. Ale chcete příklady? Sem s nimi. Dobrá, tak hned tři.

První: Od loňska se paktujeme se starosty a primátory. Tak se o nás dozvěděla soukromá společnost, která nabídla vypracování Akčního plánu pro udržitelnou energetiku a ochranu klimatu pro dvě města v ČR zdarma. Tábora a nám. Mělo by nám to napovědět, jak snížit do roku 2030 skleníkové plyny. Lepší se paktovat než paktovat. Pak to nese bez skleníku ovoce.

Druhý: E.ON městu nabídl pilotní projekt chytrých elektroměrů. Zdarma dá na jeden rok na 30 míst v majetku města elektroměry, co se umí na dálku odečítat. Nakreslená křivka odběru v různých časech může napovědět, kde ušetřit.

Třetí: Univerzita v Ústí nad Labem pomůže městu s vyhodnocením přínosu zelených střech, tedy až nějaká zelená bude. Budeme tam pės-

tovat kořenovou zeleninu? To zrovna ne, ale jdeme přírodě na pomoc. Stěhuje se k nám sucho a teplo, i když jsme ho nezvali. Hmmm... chytrý nejen pro město, ale i pro přírodu.

Příroda ve městě

A když jsme u té zeleně, SATTba bude starostlivá? Bať, bať. Od 1. června mají zelenou v péči. Sekat trávu ale nebudou.

Péče o pečující

A myslí město i na ty, co pečují o své blízké? Myslím, že uvažuje o nabídce pobytové respitní péče, takové té úlevové. Sociální služby města mohou potom převzít do péče dlouhodobě nemocného člověka. Jen na určitou dobu, ale přesto si můžou členové rodiny na chvíli odpočinout a znovu načerpat síly. Prostě dobít baterky.

Teda, paní Nováková, zase dobré zprávy, jen tak dál.

Na Studentské ulici vyrostou pohodlňjší a bezpečněji zastávky MHD

Zastávky na Studentské ulici se přesunou mezi budovu průmyslové školy a prodejnu Lidlu. Budou sloužit jako přestupní bod pro MHD. Přesunem se zlepší komfort cestujících i dopravní situace v ulici. Dokončení je naplánováno na duben až květen příštího roku.

Na nových zastávkách zastaví dva autobusy najednou, aby mohly sloužit jako přestupní bod. Na Studentské ulici se totiž potkává většina linek MHD. Denně tam v obou směrech zastaví přes sto autobusů. Přesun zastávek celkově zlepší komfort cestujících pro výstup a nástup, zjednoduší cestu od zastávky k poliklinice a hlavně zlepší celkovou dopravní situaci na Studentské ulici.

Zastávky budou stát mezi prodejnou Lidlu a jídelnou VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou. Na obou stranách vyrostou přístřešky pro cestující a dojde k opravě přilehlých chodníků a silnice. V okolí zastávek bude zrekonstruováno i pouliční osvětlení. Tři stromy pokácené kvůli stavbě nahradí tři nové.

Zastávky na Studentské ulici dnes stojí jedna na parkovišti a druhá v malém prostoru mezi budovou SVAKU a průmyslovou školou. Autobusy tam při zastavování zasahují do vozovky a na zastávkách nejsou dostatečně vysoké nástupní hrany.

Vybudování nových zastávek a odstranění stávajících vyjde na 5,9 milionu bez DPH. SVK Žďársko bude provádět rekonstrukci

vodovodu v délce asi 230 m od křižovatky s Neumannovou ulicí po křižovatku s Vodárenskou ulicí. Náklady akce SVK Žďársko předpokládá ve výši asi 3 tis. Kč bez DPH, z čehož 30% je spoluúčasť města. Zatím nebylo spuštěno výběrové řízení na dodavatele stavby, tedy realizační cena bude odlišná.

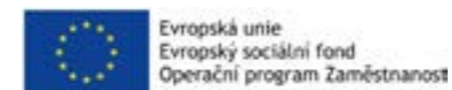
(red)

Nové zastávky budou stát mezi budovou Lidlu a VOŠ a SPŠ Žďár n. S.

Foto: Matěj Papáček

Cesta k chytrému městu

Kamery na počítání dopravy Foto: Matěj Papáček

V dubnu schválilo zastupitelstvo výslednou podobu Konceptu Smart City. Ta je zásobníkem nápadů a projektů, jak využívat moderní a chytré technologie k chodu města.

Dnes z desítky projektů, které tvůrčí koncepce doporučili, fungují tři páry kamer ke sledování dopravy ve městě. Díky monitorování průjezdů různých typů vozidel město získá relevantní data pro řešení dopravní situace ve městě.

Většina návrhů pracuje s využíváním energie a hospodařením s vodou v budovách města. Už před vznikem koncepce začalo město sledovat spotřeby energií ve dvanácti městských budovách. Číslo získaná z měření pomohou naplánovat úpravy ke snížení spotřeby tak, aby byla opatření

smysluplná a ekonomicky výhodná. Například pokud víme, že hlavní ztráty tvoří část budovy se starými okny, není třeba zateplovat budovu, ale stačí vyměnit okna.

Město Žďár s energiemi nakládalo vždy hospodárně, což lze doložit mj. i letošním získáním Ceny hejtmana Kraje Vysočina za společenskou odpovědnost, kdy městu Žďár pomohlo i to, že dosahuje nejnižších nákladů na metr čtvereční na vytápění v administrativních budovách MěÚ.

Při práci na Konceptu byla navázána spolupráce s Fakultou informatiky Masarykovy univerzity v Brně, s ČVUT v Praze a s dalšími vysokými školami.

Konceptu Smart City lze najít na webu města v sekci Investice a projekty.

(red)

Žďár znají i diváci amerického kanálu 9

Naše město se stalo součástí pořadu Czech-American TV o českých a moravských regionech a jejich kulturním dědictví. Toto veřejné a nekomerční vysílání sleduje pravidelně každý týden na kabelové televizi více než 2,5 milionu domácností v šedesáti amerických městech.

„Pořád je u amerických diváků stále více oblíbený. Na redakční mail nám pravidelně chodí skvělé ohlasy, většinou přímo s vzbou na odvysílání pořad. Někteří nám své nadšení sdělují přímo po telefonu. Obzvláště emotivní jsou pak reakce u Američanů, kteří

mají české kořeny, ač mnohdy velmi vzdáleně. Dotazují se na podrobnější informace k odvysílání pořadů i proto, že mnozí z nich rovněž plánují návštěvu České republiky a prezentovaných regionů,“ hodnotí pozitivní dopady u diváků John Honner, ředitel Czech-American TV.

Díl o Kraji Vysočina bude po odvysílání v kabelové televizi možné zhlédnout i na webových stránkách www.catvusa.com. Pod hlavičkou Czech-American TV vznikají i další pořady, například o regionálních receptech z celé republiky.

(red)

Ilustrační foto Foto: Czech-American TV

Pěší stezka kolem Konventského rybníka projde generální opravou

Pěší stezku, která obepíná Konventský rybník od Zelené hory až do Zámku Žďár, čeká rekonstrukce. Dřevěná konstrukce stezky odolává klimatickým vlivům Žďárska už od roku 2008.

„Povalové chodníky, vyhlídková mola i most na naučné stezce kolem Konventského rybníka byly vyrobeny ze smrkového dřeva a jejich životnost je v mnoha úsecích i přes trvalou a častou údržbu již u konce. Ani opakované opravy dnes nezajistí dostatečný komfort pohybu po stezce a jeho bezpečnost,“ popisuje důvody k rekonstrukci místostarostka Ludmila Řezníčková.

Oproti dnešnímu stavu dozná stezka několika změn. Zásadní bude použití trvanlivějších a kvalitnějších materiálů – především dřevěných částí, a to konkrétně místo smrku dub a modřín, k delší životnosti pomůže i změna některých technických detailů např. ve styku dřeva s terémem. Díky tomu nebudou nutné stálé dílčí opravy, kterými se dnešní stezka kromě své krásy vyznačuje. U vstupu na stezku od Zelené hory dnes stojí nevyužívaný a zpustlý vodohospodářský objekt, který už neslouží žádnému účelu a bude v rámci rekonstrukce odstraněn.

Náklady na opravu stezky jsou odhadovány na asi 6,2 milionu korun. Realizace bude probíhat v průběhu příštího roku. Konkrétní termíny budou určeny po výběrovém řízení.

(red)

Některé části stezky musely být vyměněny úplně

Foto: OKS

Také letos poběžíme pro naději, už po jedenácté

Díky vládním mimořádným opatřením jsme se rozhodli, že letošní akci Pohybem k Naději 2020 pořádanou jednotou Orel Žďár uskutečníme trochu jinak. Zcela zrušit jsme ji nechtěli, vždyť ani zakladatel této tradice Terry Fox si nepřipouštěl žádné překážky, když s diagnózou sarkomu kostí a amputovanou pravou nohou běžel napříč Kanadou.

Proto i my vás všechny zveme na jedenáctý ročník běhu, který se tentokrát uskuteční v průběhu jedenácti dnů a to ve dnech 5. – 15. června. Nebudeme se scházet osobně ani startovat z jednoho místa, trasu si každý vybere dle vlastního uvážení, stejně tak výši finančního příspěvku Nadačnímu fondu dětské onkologie Krtek. Vždyť hlavním posláním této akce je podpora aktivního pohybu nás všech a vyjádření solidarity s nemocnými.

Pokud budete mít chuť se podílet o milý zážitek s ostatními, pošlete, prosím, fotografii z vašeho běhu na kontaktní emailovou adresu, kterou naleznete na webových stránkách. Fotky zveřejníme, můžete k nim připojit i krátký popis a společně tak poskládáme pestrou mozaiku všech příznivců a ochotných dárců.

Běžci na startu loňského ročníku

Foto: Pohybem k Naději

Minulý rok, když jsme osobně předávali šek s výtěžkem 22 921,- Kč, jsme navštívili Dětské onkologické centrum při FN Brno. Na vlastní oči jsme viděli velké odhodlání celého zdravotnického personálu, nemocných dětí i jejich rodičů a to nás utvrdilo v přesvědčení, že děláme smysluplnou a správnou věc, když si navzájem pomáháme.

Na www.pohybemknadeji.cz naleznete další potřebné informace, fotky z minulých ročníků, historii a další. Pevně doufáme, že si

přímý osobní kontakt příští rok vynahradíme a sejdem se opět pod startovní páskou. Děkujeme za vaši hojnou účast, přízeň a finanční dary. Třeba se potkáme, s rouškou nebo bez ní, a navzájem na sebe zamáváme. Běhu zdar!

Nadační fond dětské onkologie Krtek č.ú. 3503770297/0100, VS: 20200605

Pavla Müllerová, Josef Klement, Jiří Dokulil

Knihovnice připravily pro čtenáře novou čítárnu

Noviny, časopisy a hry budou k dispozici v oddělení pro dospělé

Měla to být akce kulový blesk v lednu příštího roku, knihovnice ze žďárské Knihovny Matěje Josefa Sychry však využily nedobrovolné koronavirové prázdniny k plánovanému přestěhování čítárny již nyní. Na čtenáře tak čeká zbrusu nová čítárna.

„Přesunuli jsme celou čítárnu na oddělení pro dospělé čtenáře, vpravo za vstupními dveřmi. Snažili jsme se vytvořit takové čtenářské zákoutí, které poskytně návštěvníkům klid a příjemné prostředí ke čtení. Důvodů této změny je několik. Zprvých vychází z nového uspořádání knihovny, které navrhl architekt v rámci soutěže o nový vzhled interiéru knihovny. Také jsme chtěli čtenářům čítárnu trochu víc přiblížit, v původní místnosti byla trochu zastrčená a mnozí ani nevěděli, že mají možnost zdarma každý den listovat denním tiskem či časopisy,“ vysvětluje ředitel žďárské knihovny Roman Kratochvíl. „V neposlední řadě získáme v dnes již bývalé čítárně nový prostor, který bude sloužit jako učebna a hlavně se v něm budou konat přednášky, autorská čtení a další akce pořádané knihovnou,“ dodává Kratochvíl.

Knihy musely absolvovat karanténu

Nová přednášková místnost začne s největší pravděpodobností sloužit v září. V současné době byla využívána jako karanténa pro vrácené knihy. „Podle doporučení z Národní knihovny a hygieniků musely vrácené knihy dva dny ležet v jakési karanténě, než jsme je znovu půjčili dalším čtenářům. Takže z místnosti, kde byla čítárna, byla taková nemocnice pro knížky,“ říká Kratochvíl. Během prázdnin bude prostor bývalé čítárny vyklizen, vymalován a dostane nový koberec. „Rádi bychom také pořídili nové

Zapůjčené knihy si můžete v klidu a pohodě přečíst v nové čítárně

Foto: Knihovna M. J. Sychry

pohodlné sezení, aby se návštěvníci cítili dobře, když absolvují semináře či několikahodinové přednášky,“ dodal Kratochvíl.

Knihovna Matěje Josefa Sychry jede v současné době v omezeném provozu. Ještě v červnu bude mít otevřeno od pondělí do pátku vždy od devíti do dvanácti hodin a potom od jedné do čtyř. Důvodem jsou větší nároky na dezinfekci prostor knihovny a zázemí. Od 1. června je také v provozu v běžných otvíracích hodinách pobočka na Nádraží. Po letních měsících knihovna najede na obvyklou provozní dobu.

Příměstský tábor

Letos poprvé připravily žďárské knihovnice také příměstský tábor. Už jeho název „Kulišárny mezi řádky procestujem tam i zpátky“ napovídá, že půjde o výbornou akci mezi knihami, ale nejen tam. Naplánovány jsou i hry, výlety a pobyt v přírodě. Tábor je určený pro děti od sedmi do jedenácti let a bude od 17. do 21. srpna.

Roman Kratochvíl
Knihovna Matěje Josefa Sychry

Pomozte naučit mladé řemeslům

Chytrá ruka je nový projekt, díky kterému na zámku ve Žďáru nad Sázavou vznikne centrum mezigeneračního setkávání a předávání řemeslných dovedností mladší generaci.

V tuto chvíli hledáme aktivní seniory z okolí, kteří mají zájem věnovat se svému řemeslu v atraktivních prostorách zámku a předávat své zkušenosti mladší generaci. Připravujeme pro tyto řemesla: truhlářství, řezbářství, kovářství a hrnčářství.

Zapojte se i vy!

Více informací vám rád poskytne Jan Ptáček, email: j.ptacek@kinsky-zdar.cz, telefon: 731 444 615.

Zámek Žďár

Více informací
www.facebook.com/zdarskeft
zdarskeft@zdarns.cz

www.zdarskeft.zdarns.cz
+420 778 744 302

Letní cvičení na Farčatech

Farská humna budou v létě žít tancem i cvičením. Každý týden bude na výběr minimálně ze dvou aktivit pro děti i dospělé. Jako minulý rok si budete moci zatancovat s Džamilou, zacvičit nebo zaběhat se Zuzkou.

„Tancování na Farčatech bylo skvělé, a i když bylo někdy špatné počasí, my jsme se s Džamilou cítily jako na proslulých plážích Brazílie,“ přibližuje loňské tancování na Farčatech jedna z návštěvnic.

Tancování s Džamilou je pro ženy, dívky, muže i chlapce. Nenáročný a zábavný tanec pro všechny, kteří se rádi hýbou do rytmu hudby.

Pro ty, kteří se chtějí naučit cvičit s vlastním tělem nebo správně a zdravě běhat, je tu Zuzka. S ní si můžete nejenom zacvičit, ale také se naučit správně běhat. Ve čtyřech výukových lekcích můžete vypilovat svoji techniku nebo zjistit jaké boty jsou vhodné do různých terénů.

(red)

Letní tancování na Farských humnech Foto: archiv

Pobytové a příměstské tábory od Active SVČ

Rádi bychom vyhověli potřebám rodičovské veřejnosti a nabídli co nejširší možnosti pro prázdninové trávení volného času dětí. Informace o táborech se různily, až v půli května Ministerstvo zdravotnictví vydalo souhlasné stanovisko ke konání táborů na celé dva prázdninové měsíce.

Středisko volného času Active pořádá pobytové tábory na své turistické základně ve Skleném, a letos mimořádně nabídne i devět týdenních turnusů příměstských táborů. Každý příměstský tábor bude mít specifické zaměření a od toho se bude odvíjet program. Děti a jejich rodiče mohou vybírat podle termínů a podle svých preferencí, od tanečních, přes sportovně-turistické až po všeobecné příměststáky. Pro některé rodiny, kde rodiče v létě pracují a děti nemá kdo hlídat, je příměstský tábor výborná možnost vyžití pro děti, a zároveň odpadne starost rodičům. Tábory povedou pedagogičtí pracovníci Active - SVČ a je možné, že se s dětmi znají, neboť je vedou ve školním roce v kroužcích. Vítané jsou na táborech všechny děti, tedy i ty, které Active během školního roku nenavštěvují. Chceme pro děti udělat pěkné léto, plné her a poznávání, seznámení s novými kamarády a radosti ze setkávání, které bylo na tak dlouhou dobu omezeno.

Tábory se nesou ve znamení pohody a společných zážitků Foto: Active SVČ

hem školního roku nenavštěvují. Chceme pro děti udělat pěkné léto, plné her a poznávání, seznámení s novými kamarády a radosti ze setkávání, které bylo na tak dlouhou dobu omezeno.

Seznam všech táborů naleznete na plakátku v tomto zpravodaji a na webových stránkách activezdar.cz.

Zdenka Volavá, Active SVČ

Na Zelenou horu se po staletích vrátily ovce

Kopec, na kterém stojí poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, budou opět spásat ovce. Ty tam budou spásat trávu jako součást revitalizace trávo-bylinných společenstev Zelené hory.

Ovce se na Zelenou horu přestěhovaly od 22. května a zůstanou do srpna „Chováme plemeno romney, které je odolné, ale také celkem plaché. Doufám, že návštěvníci je nebudou honit nebo krmit, a spokojí se s jejich pozorováním na tomto krásném místě,“ apeluje na návštěvníky chovatel Milan Dadourek.

(red)

Cenu města Žďaru nad Sázavou získal Alois Bradáč

Aloid Bradáč na Maltě Foto: archiv A. Bradáče

Každoroční ocenění města letos získal běžec a maratonec Alois Bradáč. Oceněn byl kvůli jeho významným zásluhám ve sportu. Letos také Alois Bradáč oslaví padesátý rok života ve Žďáře, kam se v roce 1970 přestěhoval z Mostiště nedaleko Velkého Meziříčí.

„Vyrostl jsem na malé vesnici, kde nebyla možnost se sportovně vyžívat, dokonce jsme neměli ve škole ani tělocvičnu, tak mi nebylo nic jiného než se spoléhat na vlastní nohy. Začal jsem u dálkových pochodů a asi před čtyřiceti lety se dopracoval k běhání. Závodně jsem běhal často, s velkým

úsilím a skoro všechno jsem si musel platit sám. Na běžecovou rěholi s odstupem věku v dobrém vzpomínám. Od doby, co jsem starší, tak si myslím, že nezáleží na tom, jak rychle běžíš, vždycky totiž porazíš ty, kteří jen sedí doma na gauči. Také uznávám slova, že běh nepřidá léta životu, avšak přidává život létům,“ komentuje svoji kariéru Alois Bradáč.

Pan Alois Bradáč se za svůj život zúčastnil tisíců závodů. Je držitelem titulu Mistr Evropy veteránů ze silničního běhu na Maltě a získal 3. místo v Austrálii na Olympijských hrách veteránů.

(red)

Spojujeme síly k lepší propagaci regionu

Máme za sebou poslední fázi rozvolňování a postupně se snažíme dostat do zajetých kolejí. Cestovní ruch je v této souvislosti skloňován asi nejvíce. Ztráty jsou obrovské a častokrát nenávratné.

Na druhou stranu nikdy jindy nebyla situace příznivější pro tuzemský cestovní ruch, zejména v turistických regionech, jako je naše Koruna Vysočiny. Současný turista již neřeší své standardní problémy, kde se ubytuje, kde se nají a kam se na dovolené všude podívá. Hlavním tématem se stala bezpečnost, klid a příroda. Máme jedinečnou příležitost nastartovat cestovní ruch tady u nás. Ukázat, že náš region přesně tyto požadavky splňuje. Jako vizionářskou vnímám myšlenku spojit jednotlivé regiony - Žďársko, Novoměstsko, Bystřicko a Nedvědíčko. Jedna věc je mít turistům co nabídnout, to jsme bez pochyby měli i předtím, druhou věcí zůstává dát o sobě vědět. Ve Žďáře bylo otevřeno nové městské turistické informační centrum, jehož úkolem je poskytnout skvělý informační servis přicházejícím turistům, či místním občanům. Jeho úkolem není budovat značku, dělat marketingové aktivity či organizovat novinářské press tripy. Toto jsou přesné aktivity, které zastřešuje Koruna Vysočiny. Na-

Hraběcí stolec v údolí Svatky Foto: Miloš Drla

ším úkolem je spojit sílu celého regionu, bez ohledu, zda se jedná o společnost zřízenou městem, nebo podnikatelem či sdružením, a představit ji „tetě z Karlových Varů“ a upoutat její pozornost natolik, aby se rozhodla svoji vytouženou dovolenou strávit v Koruně Vysočiny.

Jaké budou naše další aktivity? Všechny naše regiony se dohodly na jednotných webových stránkách pro turisty. To bude jednak pro návštěvníky přehlednější, protože najdou vše potřebné na jednom místě a městům to do bu-

doucna bude šetřit náklady v rozpočtech. Dalším společným krokem všech regionů je spojení marketingu, jeho jednotné řízení a opět spojení nákladů v rámci celé Koruny Vysočiny. Posledním, ne méně důležitým rozhodnutím je vydávání společných propagačních materiálů s jedním tématem napříč celou Korunou Vysočiny. Turista nezna hranice a naším cílem je ho u nás udržet více než jen jeden den.

Ol'ga Königová, Koruna Vysočiny

Chytřejší řízení dopravy přinesou semaforey instalované na hlavních křižovatkách ve městě

Na pěti křižovatkách napříč hlavním tahem města instaluje odborná firma nové semaforey. Ty mají vytvořit ucelený inteligentní dopravní systém, který zajistí upřednostnění městské hromadné dopravy a její plynulý průjezd přes všechny klíčové křižovatky.

„Chceme lidi nalákat do městské hromadné dopravy. Je to mnohem šetrnější způsob cestování. Věřím, že když budou autobusy MHD jezdit kratší dobu a přesně na čas, přiláká to spoustu lidí, kteří by MHD jinak nejezдили. Je to také dobrý způsob, jak ulehčit dopravě ve městě. Mám

radost, že se podařilo zapracovat připomínky občanů, které byly velice užitečné,“ komentuje místostarostka Ludmila Řezníčková.

Dopravní telematika umožní bezdrátovou komunikaci křižovatek s autobusy MHD a plynulejší a rychlejší průjezd autobusů městem. Nová technologie usnadní údržbu a případné úpravy v časování semaforů. Díky vzdálenému přístupu je možné spravovat různá nastavení nebo získávat údaje o průjezdech MHD.

Při plánování změn se myslelo i na připomínky občanů. Díky nim přibudou na třech křižovatkách signalizační zařízení informující

řidiče, že na přechodu pro chodce je zelená. Dalším zapracovaným námětem byly kamery sledující prostor křižovatky. Ty poznají, že je v křižovatce například odbočující vozidlo, a dají signál semaforům, aby nespínaly zelenou pro další auta.

Předpokládaná cena projektu je 14 milionů korun, z toho až 9,5 milionu pokryje dotace. Práce začaly 4. května a skončí v červenci, kdy začne dvouměsíční zkušební provoz. Práce na semaforech a zásahy do komunikací budou prováděny za provozu, bez přerušení dopravy.

(red)

LÉTO 2020

PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY S ACTIVEM

1. 7. - 3. 7.	taneční	1 050,-
7. 7. - 10. 7.	všeobecný	1 400,-
13. 7. - 17. 7.	sportovně - turistický	1 750,-
20. 7. - 24. 7.	kondiční	1 750,-
27. 7. - 31. 7.	výlety za poznáním...	1 750,-
3. 8. - 7. 8.	všeobecný	1 750,-
10. 8. - 14. 8.	taneční	1 750,-
17. 8. - 21. 8.	výtvarný	1 750,-
24. 8. - 28. 8.	sportovně - turistický	1 750,-

Více informací na: activezdar.cz/tabory

Dotace na podporu stomatologů nalákala dva mladé zubaře

Dotačnímu programu na podporu zubařů, který vypisuje město, se daří alespoň udržet úroveň stomatologické péče. To je v době zásadního nedostatku zubařů veliký úspěch. Letos v programu uspěli už dva mladí zubaři.

Obě žádosti o dotaci jednomyslně schválilo zastupitelstvo. Jeden ze zubařů znovu otevře ordinaci, která skončila svůj provoz minulý rok v budově žďárské polikliniky. Druhý zubař do dvou let přebere ordinaci jednoho ze stávajících zubařů Zdravotního střediska ŽDAS.

(red)

Seniorská obálka

Na městském úřadě nebo v SeniorPointu si můžete vyzvednout obal na seniorskou obálku, která byla v dubnovém čísle zpravodaje. Obálka slouží jako "návod" pro zdravotníky v případě nezbytného lékařského ošetření.

Od 11. května 2020 si mohou občané Žďaru nad Sázavou a místních částí (Mělkovice, Veselíčko, Stržanov a Radonín) vyzvedávat plastové obaly na informacích MěÚ nebo v SeniorPointu v budově polikliniky. Obaly budou vydávány v informační kanceláři městského úřadu a v SeniorPointu na občanský průkaz. Zaměstnanec MěÚ nebo SeniorPointu ověří trvalé bydliště. Pokud budete obal vyzvedávat v zastoupení, je nutné nahlásit jméno, adresu a datum narození osoby, pro kterou obal vyzvedáváte. Mohou se vydat maximálně 2 ks na osobu, která obaly vyzvedává.

Obálku s vyplněným formulářem můžete umístit na vstupní dveře nebo na lednici. Tyto důležité údaje poslouží v případě zásahu záchranářů v domácnosti.

OS

Víte, že...

... poplatky za komunální odpad, psy a další můžete platit až do 1. července? Přednostně využijte bezhotovostní platbu převodem z bankovního účtu.

Hledáme nové kolegy. Nabídka práce. Hledáme nové kolegy. Nabídka práce. Hledáme nové kolegy. Hledáme nové kolegy. Hledáme nové kolegy.

Aktuální nabídka zaměstnání

Hledáte práci a chcete pracovat pro Město Žďár nad Sázavou?

Tak neváhejte a ozvěte se nám. Více informací o aktuálně nabízených pracovních pozicích naleznete na webu města www.zdarns.cz/mestsky-urad/nabidka-zamestnani

Nabídka zaměstnání

Vedoucí odboru stavebního a územního plánování

Pracovní poměr na dobu neurčitou s předpokládaným nástupem: září-říjen 2020, plat cca do výše 60 tis. Kč po zapracování + odměny na základě odvedené práce. Podrobnosti podá JUDr. Martina Hostomska, tajemnice MěÚ, tel. 566 688 102, 778 451 006, e-mail: martina.hostomska@zdarns.cz Přihlášky doručte do 29. června 2020 do 12:00 hodin na adresu: Městský úřad Žďár nad Sázavou - sekretariát starosty, Žižkova 227/1, 591 01 Žďár nad Sázavou. Na obálku uveďte „Výběrové řízení – vedoucí odboru stavebního a územního plánování“

Městská policie

Nouzový stav ukončen

Ukončení nouzového stavu se promítlo zejména širokým spektrem preventivních opatření, ale řadou represivních opatření. V průběhu nouzového stavu jsme zaevidovali přes sedm set událostí. Převážná část jich souvisela s povinnostmi stanovenými mimořádnými opatřeními v rámci prevence. V nemalé počtu jsme řešili i situace na základě oznámení občany.

Kontrola veřejnosti v dodržování povinností vyplývajících z uvedené mimořádné situace spočívala především na upozornění a domluvě. Arogance některých osob a jejich neochota přizpůsobit svoje chování tak, aby na veřejnosti dodržovaly hygienické požadavky, však několikrát přiměla hlídky městské policie k tvrdší reakci, při které byly dány blokové pokuty, či oznámení příslušným správním orgánům.

Mezi občany jsme z našich prostředků rozdali i velké množství ochranných roušek. Tato investice se nám mnohonásobně vrací ve formě podstatného snížení rizika nákazy virem, což se potvrzuje i statistickými údaji o vývoji nákazy v našem regionu.

Z ostatní činnosti městské policie

Za poslední měsíc jsme řešili i několik závažnějších skutků jejichž společný jmenovatel je alkohol. S pozitivním vývojem epidemiologické situace se někteří, nám již známí občané, vrací do svého „normálu“ v nadměrném požívání alkoholických nápojů. Jejich chování následně obtěžuje veřejnost, pro kterou to může být v současné náročné celospolečenské situaci ještě více nepřijemné. Není ani výjimkou hladina alkoholu nad 3 ‰. Řešili jsme i případ mladistvého, kterého jsme našli ležet na zemi ve Žďáře 3. Ten nám při ošetření lékařem zdravotní záchranné služby nadýchal 3,45 ‰ a samozřejmě skončil v novoměstské nemocnici. Další případ souvisí s požitím alkoholu. Tentokrát se jednalo o řidiče motorového vozidla, kterého jsme zjistili ve Žďáře 6. Řídil vozidlo s 1,99 ‰ alkoholu v dechu! Případ jsme předali pro podezření z trestného činu Policii ČR.

Martin Kunc – vedoucí městské policie

Ztráty a nálezy

Finanční odbor městského úřadu oznamuje, že na ztráty a nálezy byly v období od 16. dubna 2020 do 20. května 2020 předány následující nálezy, u kterých není znám jejich majitel.

Ztraceno	Nalezeno
Mobilní telefon	Strojírenská ulice
Dioptrické brýle	Neumannova ulice
Mobilní telefon	Žďár nad Sázavou 3
Klíče od vozu	Jihlavská ulice
Peněženka bez hotovosti	u Domu kultury
Platební karta	náměstí Republiky

Bližší informace Vám poskytne Alena Benešová na tel. č. 566 688 146, e-mail: alena.benesova@zdarns.cz nebo osobně v kanceláři finančního odboru.

Rozbor studánky

Místo odběru:	Studánka U Křiváku
Stav vody:	není pitná
Datum odběru:	4. května 2020, 8.30
Místo odběru:	Studánka Salvátorka
Stav vody:	je pitná
Datum odběru:	4. května 2020, 9.00
Místo odběru:	Studánka Klafar
Stav vody:	není pitná
Datum odběru:	4. května 2020, 8.45

Informace o stavu vody je garantovaná pouze v den a hodinu odběru. (red)

Rozhovor: „Podřezali jsme si vodní žíly krajiny,“ říká hydrolog Jiří Malík

Jiří Malík Foto: Pro Respekt Tomáš Bitner

Ekolog, ochránce přírody, vodař a člen Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu při Radě vlády pro udržitelný rozvoj Jiří Malík u nás ve Žďáře asi před rokem přednášel při příležitosti semináře se zemědělci a starosty o zadržování vody v krajině. Se stále prohlubujícím se suchem jsme pana Malíka oslovili k rozhovoru a probrali co je v naší krajině špatné a jak to napravit.

Jaký je dnešní stav krajiny?

Stav krajiny v ČR je opravdu alarmicky špatný a to i bez klimatické změny. Máme vysušené a zbytečně kácené lesy s kůrovcem kvůli monokulturám smrku. Proto i špatnou skladbu lesů s malým podílem vodu zachycujících dřevin. Průmyslové zemědělství, které zničilo zahrady Čech, Moravy a Slezska v jednu uniformní, vysušenou polopouštní krajinu s obrovskými lány, kterou často snadno v létě profukuje a tím vysušuje horký vzduch z Afriky díky klimatické změně. Meliorační trubky společně s obrovským počtem zničených toků i v pramenných oblastech narovnáním či opevněním odvádí rychle vodu mimo ČR. A chemii utužená zemědělská půda je až z 90 % fyzikálně na určitém stupni poškození a má málo organické složky. Proto ztrácí úrodnost, schopnost zadržet vodu, podléhá vzdušné i vodní erozi. Pojezdy strojů na poli generují mračna prachu – zbytky vysušené ornice. V 40 až 60 cm je v zemědělské půdě silně ztuhlá vrstva degradovaných jílových minerálů, které nepropouští vodu, což opět urychluje odtok vody z krajiny a zároveň neumožňuje vodě zasakovat do podzemí – a tím přichází i o pitnou vodu. Luční nivy toků jsou vysušeny, protože jsou poškozeny probírkami dna a jeho zahloubením a narovnáním.

Přehradý omezují přirozené rozlivy, a tak spolu s příliš zahloubenými toky znemožňují doplnit zásoby v nivách. Ty také vysychají a prohlubují sucho. Proto toky tečou málo, proto vysycháme.

Proč je krajina v takovém stavu? Je to rozšiřující se zástavbou, podnebím nebo zemědělstvím?

Jako obvykle to je souběh mnoha okolností a jevů. Zástavba hraje roli, ale ne klíčovou. Spíše celková zastavenost a tím rychle splachy dešťové vody po nepropustných površích – beton, asfalt, střechy, dešťové kanalizace, příkopy silnic atd.

Klíčovou roli skutečně hraje klima, zemědělství a drasticky špatná péče vodohospodářů o potoky a řeky. Klima může za zvýšení odparu vlivem zvyšování teploty, ale i za patrně nový trend – snižováním dotace vláhy pro Evropu z velkého oběhu vody zpomalením Gólfského proudu a narušením jet streamů. Zemědělství pak špatnou strukturou krajiny i půdy a odvodněním trubními systémy a zahloubenými příkopy.

A skoro dvě třetiny všech toků v ČR pak byly zahloubeny a narovnané či dokonce opevněny, takže jsme si vlastně skoro doslova podřezali vodní žíly krajiny. Dá se bez nadsázky říci, že průmyslové zemědělství a stav krajiny ohrožují národní bezpečnost minimálně v oblasti potravin, zásobování vodou a energetice.

Prý se mají po celém Česku stavět desítky přehrad, jen na Vysočině jich má být sedm. Má to smysl? Odborníci totiž říkají, že je česká krajina schopná v půdě zadržet miliardy kubíků vody, zatímco plánované přehradý jen miliony.

Nutno poznamenat, že máme již 165 přehrad. Řada z nich se silně zazemluje, což znamená, že se o ně stává stará špatně, a jejich voda přestává být vlivem oteplování kvalitní, trpí toxickými splachy a přemírou živin z průmyslového zemědělství. Pokud komplexně nenapravíme krajinu nápravou zemědělství a zvýšením zádrže vody všude, kde to jde, aby se z naší země zase stala houba na vodu, nemají stávající šanci přehradý a rybníky udržet svou funkčnost – prostě do nich nepoteče voda nebo to nebude stačit nebo bude příliš špinavá, nebo vše dohromady. Nové přehradý nejsou řešením, pouze špatným a nesmírně drahým pokusem řešit následky sucha ne jeho příčiny. Když si uvědomíme, že 50 % obyvatel ČR je zásobováno pitnou vodou z přehrad, pak stavět přehradý nově, které taky pravděpodobně budou často vysychat, namísto nápravy krajiny, aby stávající přehradý mohly lidem nadále dávat pitnou vodu, je nesmírný hazard.

A to nemluvím o celé řadě dalších závažných důvodů proti přehradám, a to nejen o tom, že pod svým profilem v delším čase vlastní krajinu vysušují, ale i vzhledem k potravinové bezpečnosti a soběstačnosti – tah lososů a dalších ryb byl v minulých dobách významným zdrojem živin, dnes je ČR od přetahujících ryb zcela odříznuta. Ve světě to už řada států, jako USA či Francie chápe, a přehradý jsou odstraňovány třeba jen pro obnovu tahu lososů. Přehradý ne-

podporuje ani EU. Nedostaneme na ně peníze, protože metanovým kvašením bahna na dně překvapivě podporují oteplování planety a jsou nejméně spravedlivým přístupem obyvatel k vodě.

A ano, česká krajina může zadržet v krátké době minimálně jednou tolik, než co zadrží přehradý, jen napravením zemědělské půdy v horizontu 5 let! Pokud, i když v delším čase, napravíme hydrologický režim ČR, dostaneme podle našich výpočtů další jednonásobek objemu všech přehrad. Krajina má tak potenciál zadržet minimálně dvojnásobek vody než je maximální objem všech 165 přehrad v ČR!

Pokud nechceme mít v budoucnu letní blázkovité vlivem vyschlých přehrad u všech tepelných elektráren v zemi, musíme napravit zádrž vody v krajině pomocí ne bodové zádrže (přehradý), ale celoplošné zádrže spočívající v desítkách tisíc přírodních blízkých opatřeních.

Nové přehradý by pak proto měly být až na posledním místě, ne prvním!

Co jsou tedy smysluplná opatření?

Smysluplná opatření jsou ta, která jsou dobře naplánována a provedena v celé ploše jednotlivých povodí po celém státě. Proto je nyní nejdůležitější ne zabývat se jednotlivostmi (přehradý, dílčí chaotická opatření i jednotlivců), protože na sebe nebudou navazovat, ale zpracovat plán, jak napravit celou krajinu ČR a zadržet v ní maximum vody – postupně od pramenů dolů po tocích po celých povodích. Naše know-how to řeší vznikem Krajinového plánu ČR. Navržená opatření vychází z již velmi dobrého dotačního titulu na pomoc krajině - Operačního programu životní prostředí MŽP ČR, kdy je možné dosáhnout až 100% dotace na všechna potřebná opatření! Náš projekt se jmenuje Živá krajina a jako jediný v ČR lze snadno sdílet na jakémkoli území. Navíc jako jediný plánuje zapojit k obrodě krajiny (do fáze studie proveditelnosti všech opatření) i veřejnost. Není nic důležitějšího pro ČR, než napravit krajinu a zadržet v ní vodu. Je to národní zájem číslo jedna.

A dělají to zemědělci?

To je složitá odpověď. Vážím si zemědělců, ale část viny je na nich. Jsou příliš snadnou kořistí korporátního průmyslu. Jen výjimečně hospodaří skutečně udržitelně a skoro nikdo netuší, jak adaptovat zemědělství ČR na stoupající teploty a možný vdalejší deficit srážek. Dalo by se říci, že za všechno může průmyslové zemědělství a špatné nastavení dotací, a zemědělci jsou většinou jen obětí tohoto systému. Navíc v zemědělství pracuje málo lidí, tak se muselo začít používat čím dál více strojů. Ale to je také jen část problému – čím dál výkonnější stroje sebraly lidem také práci a umožnily více poškozovat krajinu.

Pokračování na straně 15.

Anketa pro zastupitele města

V červnovém čísle Žďarského zpravodaje jsme se zeptali zastupitelů na další anketní otázku. Tento měsíc jsme se zastupitelů zeptali: **Už začátkem dubna vyhlásil Kraj Vysočina stav sucha. To je na jaře, kdy mají být řeky plné tajícího sněhu, velice neobvyklá situace. Myslíte, že je sucho projevem dlouhodobé změny a měli bychom pracovat na zlepšení zadržování vody v krajině?** Stejný prostor na stránkách Žďarského zpravodaje dostal vždy jeden zástupce z každé politické strany nebo uskupení, které jsou zastoupeny v zastupitelstvu města Žďáru nad Sázavou. Do uzávěrky aktuálního vydání zpravodaje přišly následující příspěvky.

Jaroslav Ptáček
zastupitel
ODS

Vlahý rok 2020. PF s tímto přáním a výstižnou kresbou posílal kamarád výtvarník. Tento obrovský problém bohužel nezmizí spolu s infekcí. Mnozí z nás cítí zodpovědnost, ale dešťovky a šetření jsou jenom malé kamínky. Balvanem je, proč lidem nevdají, že není vůle změnit styl hospodaření s půdou a masivně oživit krajinu, aby dokázala udržet vláhu. Jak je možné, že nevznikla smysluplná koncepce, když životní prostředí řídí nepřetržitě

6 let stále stejný ministr, má navíc k dispozici média, přes která je schopen nás seznámit s plánem, jak by šlo zachránit proměnu Česka ze země bez vody. A proč drobní aktivní lidé nejsou, možná jen opožděně, na rozdíl od kolosů podporování. Politiky volíme proto, aby dokázali rozhodnout se vsí zodpovědností i rizikem, nelze nechat těžká rozhodnutí na pocitovém úsudku těch, kterým chtějí vládnout. Přeji nám vlahý rok.

Petr Štoček
zastupitel
KSČM a SPOZ

Sucho, které v těchto letech Česko zažívá, je bezprecedentní a místní srážky v tom pomohou jen krátkodobě. Situaci by pomohlo, kdyby pršelo alespoň měsíc v kuse, deficit vody v půdě nyní činí podle ministerstva ŽP téměř tisíc litrů na metr čtvereční. Bylo by vhodné využít připravovanou novelu vodního zákona, v rámci stavebního práva by pak bylo možno zpřísnit podmínky pro hospodaření s dešťovou vodou u nových staveb, například využívání spadlé dešťové

vody na podporu zalévání nebo na zelenou střechu, stejně jako opakované používání šedé vody, tedy vody z koupelen a podobně. Jednou z dalších možností je stavba mokřadu a vodních tůň na vhodných místech. V podstatě neděláme nic nového, jen se vracíme k tomu, co věděli už naši předci – udělat cokoliv přírodě pomáhá v boji se suchem, ať už je to vodní plocha, tůň, akumulovaná dešťová voda, meze nebo třeba zasazený strom.

Martin Mrkos
zastupitel
ŽŽM

Jednoznačně ano, změna klimatu je vědecky zcela prokazatelný jev. Právě na Česko oteplování doléhá mimořádně silně. Pro ilustraci, v roce 2018 u nás bylo největší oteplení v Evropě a druhé největší na světě. Zadržovat vodu potřebujeme v krajině i intravilánu obce. Neobejde se to ale bez masivní podpory státu. Vybudovat rybník nebo promyšlenou retenční infrastrukturu stojí velké peníze. Stát musí napumpovat

finance do programů, které zajistí finance na projektování i realizaci. I tak připravujeme řadu projektů, např. využití šedé a dešťové vody u budov města nebo nové vodní plochy v okolí. Hotová je nově retenční nádrž na pramen objevený při stavbě stezky z Piláku na Stržanov. Osobně beru zadržování vody a adaptaci na změnu klimatu jako jednu z mých priorit.

Dagmar Zvěřinová
zastupitelka
ČSSD

Sucho je bohužel tématem číslo jedna. Bez vody není života - to nám naši rodiče vždy vštěpovali a my to musíme předat další generaci. Vody si vážit, o vodu pečovat, s vodou hospodařit a účelně ji využívat. V posledních suchých letech je tato odpovědnost navýsost akutní. Zdržování vody v krajině, ve městech, na vlastní zahradě či v areálech výrobních podniků je záležitostí odpovědného přístupu. I na Vysočině

a také Žďáru nad Sázavou. Musíme si vážit minulých generací, co ve městě a okolí nechaly vybudovat rybníky a nádrže. Nesmíme do nich neuváženě zasahovat a ohrožovat jejich funkci. Podpořit zasakování vody v krajině i ve městě je nutností a je úkolem pro mnoho volebních období. Pamatujme, že mnoho malých kroků může být velkou pomocí naší přírodě.

Zbyněk Vintr
zastupitel
KDU-ČSL

Díky mobilním datům jsme s rodinou mohli trávit pandemii na chatě u lesa, v nádherné přírodě. Políčka na kopcích nad chatou od sebe dělí pruhy remízky a já si uvědomil moudrost našich předků – o zadržování vody v krajině nevedli nekonečné ideologické spory, ale na základě zkušeností a zdravého selského rozumu se přičinili o to, aby vodu měli. Remízky bych na rozdíl od širých řepkových lánů zapsal na seznam kulturního dědictví UNESCO...

Těžko říct, zda mají pravdu ti, kteří tvrdí, že globální oteplování je výmysl vědců, nebo ti, kteří se obávají, že bude ještě mnohem hůř. Zkušenost a zdravý rozum by nám měly poradit, že cokoli dobrého učiníme pro naši planetu, učiníme zároveň sami pro sebe. Vytváření strachu ani popírání klimatické změny nejsou na místě – lepší by byl návrat k víře našich předků, kteří se vždy v květnu přimlouvali u svatého Jana Nepomuckého za dešť.

Jan Havlík
zastupitel
Změna 2018

Zimy prakticky bez sněhu a dlouhodobě nízké srážky znamenají logicky málo vody nejenom v řekách, ale i v půdě a podzemí. Mění se charakter počasí i ročních období. Teplé suché léto střídá mírná suchá zima a deštivé jaro a podzim je téměř nepostřehnutelné. Pamatuji doby, kdy v honbě za zemědělskou půdou se vysoušelo a odváděla voda z krajiny. Tehdy voda nejen napršela, ale držela se tam. Dnes, když je srážek málo a nevdají nám potravinová

nesoběstačnost, protože si je můžeme dovězt, pěstujeme dotované plodiny, jsme začali mít strach o vodu, která ještě v minulém století byla samozřejmostí. Zadržování vody v krajině je logická myšlenka. Nicméně stále bude platit, že zadržet můžeme pouze to, co naprší. Bude-li pokračovat nedostatek srážek, tak jedinou možností bude větší akumulace srážkové vody, omezení spotřeby nebo její dovoz ze zemí, kde bude. Stane se voda ropou?

Tomáš Augustýn
zastupitel
TOP 09 a Svobodní

Sucho je dlouhodobý problém a musíme se s ním naučit žít. V minulosti měl člověk pocit, že se naučí poroučet větru a dešti, proto pro zlepšení výnosů z pěstování plodin měnil přírodu k obrazu svému. Bohužel při tom nehleděl na křehké vztahy v ní, kvůli kterým se změny v přírodě již dlouho negativně projevují, v posledních letech právě extrémním suchem. Zachování kvality našeho života závisí na tom, zda navrátíme krajině svoje dřívější funkce, z níž jednou z nejdůležitějších je akumulace vody. Proto potřebujeme odstranit meliorace, nechat potoky a řeky meandrovat a bezpečně rozlévat z koryt, neosívat pole erozními plodinami (řepka, kukuřice), vysazovat rozptýlenou zeleň, v obydlech využívat dešťovou vodu, nahradit trávníky na zahradách peštrým porostem a mnoha dalších drobných změn. Vše je na nás a každý z nás ke snížení sucha může hodně přispět.

třít přírodní zdroje a voda je jedním z nich. Voda je nejdůležitější pro život nejen lidí, ale všech rostlin a živočichů. Zadržování vody v krajině je jednou z věcí, kterou se snažíme v našem městě zavést s ohledem na změny klimatu. Ovšem to pouze řešíme následek. Musíme začít řešit příčinu této negativní změny. To je dlouhodobá záležitost se zapojením celého světa. Jsem ale optimista a věřím, že to lidstvo dokáže.

Ludmila Řezníčková
zastupitelka
ANO 2011

Celý profesní život jsem se zabývala ochranou přírody. Vnímám tedy citlivěji to, co se v posledních letech v přírodě děje. Člověk se chová k přírodě mnoho let macešsky, nevnímá drobné signály, že něco není v pořádku. Poslední roky jsou pro lidstvo zdvižený prst. Příroda je mocná a velmi chytrá a my jsme pouze její malou součástí. Musíme se naučit lépe vnímat potřeby přírody a její problémy. Musíme se naučit šetřit

celý profesní život jsem se zabývala ochranou přírody. Vnímám tedy citlivěji to, co se v posledních letech v přírodě děje. Člověk se chová k přírodě mnoho let macešsky, nevnímá drobné signály, že něco není v pořádku. Poslední roky jsou pro lidstvo zdvižený prst. Příroda je mocná a velmi chytrá a my jsme pouze její malou součástí. Musíme se naučit lépe vnímat potřeby přírody a její problémy. Musíme se naučit šetřit

Slova zastupitelů

Žďarský zpravodaj nabízí všem zastupitelům možnost publikovat v rubrice Slova zastupitelů. Jedná se o osobní názory zastupitelů, nikoli Města Žďáru nad Sázavou. Do uzávěrky červnového čísla nám přišly následující příspěvky.

Jaromír Brychta
zastupitel
Změna 2018

ANO – malá domů

Po personálních čistkách přichází dosazování loajálních kamarádů a nomenklaturních kádrů. Po písemně nezdůvodněné a nelogické organizační změně, kdy rada města zrušila 2 odbory, aby je nahradila 2 jinak nazvanými s 5 odděleními, rada jmenovala vedoucím odboru strategického rozvoje a investic syna eurokomisařky Jourové (ANO) Adama Jouru z Třebíče. Člen výběrové komise, radní a poslanec Zlesák (ANO) k tomu do novin potřeboval sdělit, že pan Joura není členem hnutí ANO. Proč asi? Možná tím chtěl poděkovat

odvolané vedoucí zrušeného odboru rozvoje a územního plánování za více než 20 let práce pro město. A jaká je bilance těchto organizačních změn pro město? Vznikla složitější a dražší organizační struktura MěÚ, rozpočet města zaplatí 700 tis. Kč na odstupném odvolaným vedoucím, MěÚ ztratí nenahraditelné 20leté zkušenosti a znalosti. Získali jsme mladší krev neposkvrněnou místní znalostí města, zato s tím správným rodokmenem a stranickou podporou. Konečně také vidíme, jak v praxi vypadá ta nová personální politika bez ohledů na výdaje, bez „protektce a kamarádíčků“.

Jan Havlík
zastupitel
Změna 2018

Potvrzeno: Organizační změny na MěÚ jsou účelové

Rada města rozhodla zrušit výběrové řízení na vedoucí/ho nově vzniklého odboru staveb-

niho a územního plánování. Do výběrového řízení se totiž přihlásila pouze současná vedoucí stavebního odboru. Přes ujišťování vedení města i tajemnice MěÚ, že účelem organizačních změn je zlepšení organizace práce a zavedení projektového řízení, je nyní zřejmé, že pravým důvodem je odvolat a zbavit se současných vedoucích. Jimi deklarované organizační změny totiž mohou realizovat i se stávající zkušenou vedoucí. Zrušení výběrového řízení je jasným důkazem, že skutečným cílem je výměna vedoucí a nikoliv změna organizace práce. Potvrdili tak, že pokud neexistuje skutečný a zákonný důvod k odvolání vedoucích, tak stačí vymyslet tzv. organizační změnu a odvolat vedoucí z tohoto důvodu. Slabinou těchto účelových organizačních změn je, když se nepří-

hlásí nikdo jiný než ten stávající, kterého se chci zbavit. Pak nezbyvá než výběrové řízení zrušit, hledat a čekat na toho „správného“ vedoucího v dalším řízení. Po vedoucí odboru školství, kultury a sportu vymění vedoucí územního plánování i stavebního odboru, což znamená 1/3 nových vedoucích za rok a půl. To představuje výrazné oslabení stability a znalostí správy města i poskytovaných služeb. Náklady na odstupné v celkové výši přes 1 milion Kč pak zaplatí rozpočet města. O účelovosti a nerovném přístupu svědčí i to, že při výběrových řízeních na ředitele/ky několika PO včetně ZŠ Švermova 4 byl bez problémů vybrán jediný přihlášený uchazeč. V případě ZŠ Švermova tak byl jmenován stávající ředitel a člen rady města za ODS PaedDr. Ptáček.

Radek Zlesák
zastupitel
ANO 2011

Vodu v krajině je třeba zadržet všemi možnými způsoby

V následujících letech se zcela jistě budeme potýkat s dopady sucha. Žďársko leží na špičce pomyslné střechy, ze které veškerá povrchová voda odteče. Proto je třeba, abychom

Josef Klement
zastupitel
KDU-ČSL

100 milionů pro Žďársko! Zachraňme pracovní místa a poznejme krásy Žďárska!

Musíme si přiznat skutečnost, že svět

se všemi dostupnými způsoby snažili zadržet vodu v našich končinách.

V uplynulých dnech vzbudilo rozruch vytváření místa pro stavbu vodní nádrže na Stržském potoce a jeho vložení do „Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“. Ke stávajícím 65 lokalitám v ČR přibýlo dalších 31 nových. Městem se začaly nést liché fámy, že co nevidět se započnou zakusovat bagry do země. Skutečnost je ale taková, že nepadlo žádné rozhodnutí o stavbě této nádrže. K tomuto rozhodnutí vede velmi trnitá cesta trvající několik desetiletí. Nicméně míst, která jsou vhodná pro akumulaci povrchových vod, je v ČR jako šafránu. Proto je třeba je chránit pro budoucí generace. Svým způsobem jsou neobnovitelná.

před a po koronavirové pandemii bude jiný. Můžeme na ni reagovat dvěma způsoby: hledat viníky a čekat na pomoc, která stejně nepříjde, nebo aktivně přistoupit ke vzniklé situaci a pokusit se hledat řešení. Je třeba si uvědomit, jak důležité je každé zachráněné pracovní místo a že každý z nás může přispět podle svých možností a schopností.

Jedním z nejvíce zasažených odvětví ekonomiky je turistický ruch, stačí se podívat na množství zrušených akcí. Podle analýzy organizace Vysočina Tourism se cestovní ruch propadl o 85 až 95 procent oproti roku 2019. Propad lze předběžně vyčíslit částkou zhruba 100 milionů Kč

Stavba vodních nádrží je jen jedno z řady opatření, které Ministerstvo zemědělství přijímá, aby zmírnilo projevy sucha. Kromě přípravy velkých vodních staveb je to mimo jiné obnova a stavba rybníků, obnova lesů, mokřadů, meandrů, remízků nebo rozdělení krajiny polními cestami osázenými stromy a například omezením maximální velikosti polí. Ministerstvo životního prostředí připravilo populární program Dešťovka, ve kterém si každý občan může požádat o podporu opatření na zachycení a využití dešťových vod. Naše město je leaderem v zavádění místních opatření pro zmírnění sucha.

Každá kapka vody, která se nám podaří v naší krajině zachytit a případně ji i využít, bude v budoucnu vyvažována zlatem.

a dotýká se nejen podnikatelů, ale také památek a zařízení provozovaných městy a obcemi. Pokud nic nebudeme dělat, chtě nechtě dojde k zániku pracovních míst a propouštění zaměstnanců. 100 milionů Kč samozřejmě nemám a nikdo nám je jen tak nedá, ale zkusme společně popřemýšlet nad následujícím propočtem. Blíží se prázdniny a okres Žďár nad Sázavou má necelých 120 tisíc obyvatel. Pokud by zhruba 100 tisíc z nás utratilo 1000,- Kč za prázdniny v našem okrese, dostaneme se společně na zmiňovanou částku 100 milionů Kč. Děkuji všem, kteří se snaží pomoci a všemi způsoby hledat řešení situace, do které nás vir dostal.

Alkohol u dětí a mladistvých

Je známo, že užívání alkoholu je legální pro osoby starší 18 let. Jak je tomu však v realitě? Nejčastěji uváděná první zkušenost s alkoholem je právě v rodině. Průměrný věk první zkušenosti s alkoholem (vypití celé sklenice) je okolo 11. až 12. roku věku. Lidský mozek se však vyvíjí až do věku 25 let. Čím dřívější užívání alkoholu nastane, tím vyšší riziko poškození a závislosti může nastat. Mezi rizika patří poškození mozku, konkrétně nervových buněk, zhoršení paměti, pozornosti, myšlení a celkové inteligence. Který věk však rodiče považují za přijatelný pro první ochutnání alkoholu u vlastních dětí? Uvědomují si rizika, která jsou s užíváním alkoholu spojená?

Podle Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách u 16letých studentů lze uvést alespoň pár varovných čísel:

- **95,8 %** nezletilých ochutnalo v životě alkohol, v posledních dnech pilo alkohol 8,5 %;
- **12,1 %** nezletilých uvedlo pití nadměrných dávek alespoň jednou týdně;
- **39,1 %** nezletilých uvedlo zkušenost s opilostí v posledních 12 měsících, z nichž 10,2 % studentů bylo takto opilých v posledním roce nejméně třikrát.

Tato studie nám dává jasný náhled na konzumaci alkoholu nezletilými v ČR. Nelze však říci, že alkohol je velice tolerantní k užívání alkoholu a považuje ho za běžnou součást společenských a rodinných událostí, ale i běžných večerů u televize. Je však důležité si uvědomit, že alkohol je skutečně droga, návyková látka, a pokud nás děti vidají se sklenicí vína slavit radost i zahánět smutek, stává se to běžné i pro ně samotné. Od rodičů se děti učí nejen podle jejich slov, ale také z jejich činů, a jsou ovlivňovány tím, jaké hodnoty ctí jejich rodiče. Již od raného věku se postojové k alkoholu u dítěte formují a nebezpečné je právě vytváření podmíněných asociací, kdy si dítě vytvoří spojení mezi významnou událostí a konzumací alkoholu. Tyto asociace se později v dětském povědomí přetvářejí a mění v mechanismy a automatismy. V dospělém věku může být pro takovou osobu zcela běžné požívání alkoholu při událostech ve větší než běžné míře.

O alkoholu je důležité s dětmi mluvit, bez zbytečného demoralizování a uvádění mýtů a nepravd. Pojďme si říci zdravou cestu komunikace o alkoholu s dětmi:

- Hovořte na rovinu. Uvádějte pravdivé informace. Vysvětlete, jaký je rozdíl mezi různými

druhy alkoholu a jejich silou (%), co alkohol dělá s lidským tělem a jak může ovlivnit lidské chování.

- Mluvte s dětmi o alkoholu dříve, než jsou pravidelnými konzumenty. Zjišťujte pravidelně, jak na alkohol a užívání nahlíží právě váš potomek.
- Hovořte o možném tlaku vrstevníků, kamarádů – jak mohou na nabídky reagovat, když jsou například u partě.
- Buďte pro své děti příkladem.

V případě zájmu o více informací lze hledat na webu: „Nezavíráme oči.“ www.nezavirameoci.kolping.cz, kde naleznete bližší informace týkající se závislosti u dětí, jak rozpoznat potíže nebo jak s nimi jako rodič pracovat.

Adiktologická ambulance Kolping pracuje se všemi, kteří se potýkají s jakoukoli formou závislosti a jsou motivováni se svou závislostí pracovat, více informací na www.ambulance.kolping.cz.

Aneta Simonidesová
terapeut
Adiktologická ambulance Kolping
Žďár nad Sázavou

Plamenům navzdory

V noci z 9. na 10. května roku 1945 vyhořela budova středověké tvrze v centru města. Několik místností skrývalo unikátní sbírky žďárského muzea, které až na několik litinových předmětů plameny strávily. Přesto některé obrazy požár zajímavým způsobem přežily, aniž byly z tvrze odneseny.

Výstava „Plamenům navzdory“ připomíná obrazy na žďárské tvrzi, obrazy z muzejní sbírky, které zde byly před požárem, v době požáru i po něm, tedy dnes. Obrazy k tvrzi zkrátka patří, plamenům navzdory. Ostatně proč by mělo před plameny ustupovat muzeum, jehož domovem je město, které má ohnivé jméno Žďár, u jeho zrodu stálo žďárské město, které se po každém požáru – ať už v důsledku válek, nehod či zřeháství – vždy vzchopilo k ještě větší slávě a rozkvětu, město, které bylo nazýváno Ocelovým srdcem Vysočiny a jehož ho-

Obraz hořící tvrze

Foto: Regionální muzeum Žďár

kejové Plameny do světa vyslaly jména jako Martin Nečas, Martin Kaut či Tomáš Rolinek?

Uvidíte tak portrét kardinála Ditrichštejna, který povýšil v roce 1607 Žďár na město, i obraz hořící tvrze, namalovaný aktivním spolupracovníkem partyzánů

za 2. světové války a pozdějším ředitelem muzea akademickým malířem Josefem Kosinkou. Dozvíte se samozřejmě i mnoho zajímavých informací.

O přesném datu otevření výstavy vás budeme včas informovat.

Stanislav Mikule, Regionální Muzeum

Rozhovor: „Podřezali jsme si vodní žíly krajiny,“ říká hydrolog Jiří Malík

Pokračování ze strany 10.

Na druhou stranu, zemědělci jako nájemci či dokonce vlastníci, nesou svůj díl odpovědnosti za katastrofický stav české půdy a krajiny.

Přesto již máme řadu dobrých příkladů, že lze se v zemědělství uživit a zároveň zmenšovat poškození krajiny.

Klíčová je role MZe. Na něj padá obrovský díl za špatnou krajinu a půdu. Umožňuje doslova drancování krajiny jedy a těžkou technikou a ještě to dotuje, na druhé straně již ale má dotační tituly, které začínají tento začarovaný kruh protrhávat. Nicméně je nutno podotknout, že ekodotace (agroenvi) jsou filozoficky chybně nastaveny: je to jen dobrovolný nástroj a hrazená újma se vztahuje k průmyslovému, příliš intenzivnímu a tudíž nutně devastujícímu zemědělství.

Zejména to druhé je naprosto špatné. Stát by devastující zemědělství, které ho vysušuje a zbavuje obyvatele dokonce pitné vody, neměl vůbec podporovat dotacemi, ale naopak udělat všechno proto, aby ho co nejrychleji zrušil!

Mají obce možnost zemědělce regulovat?

Ano i ne.

Ne v tom směru, že centrální systém je špatně nastaven a obce to zatím nejsou schopny ovlivnit.

A ano v tom směru, že obce často vlastní pozemky a mohou je využít k ekologičtějším způsobům hospodaření. Mohou tlačit i jako vlastníci ke komplexním pozemkovým úpravám, které budou řešit i zádrž vody a ne jen nový asfalt a přístup k pozemkům. Obce mohou podpořit vznik vodních druž-

stev, která si vezmou péči o vodu na starost. Anebo a to hlavně, mohou podpořit jak na svém území tak i politicky vznik Krajinového plánu podle našeho know-how, které dávejte zdarma. A poté mohou v územním plánu tyto změny převzít a podpořit vznik spolku, který zažádá o 100% dotaci od ministerstva životního prostředí na nápravu krajiny.

Obec tak získá lepší krajinu, která bude odolávat více oteplování, větru, erozi či povodním a ještě pro sebe i zemědělce zdarma zadržuje vodu, jakkoli jde o cenu takových opatření do desítek milionů Kč na jednu obec.

A kdo s tím může něco dělat?

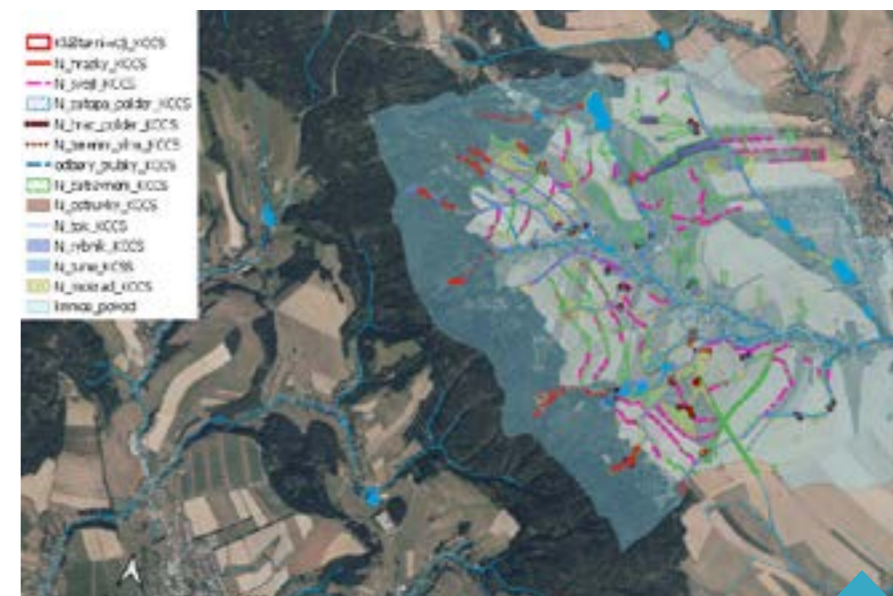
S tím může a musí pomoci, pokud nechceme vyschnout, doslova každý. Jedná se o jedno z největších ohrožení českého národa a státu. A proto je to zároveň jeden z největších úkolů, který před námi stojí.

Je naprosto nezbytné, abychom se přestali nad touto věcí přit a začali táhnout za jeden provaz. Jsme poslední, co s tím můžeme ještě něco udělat.

Pokud to neuděláme, budoucí generace nás budou proklínat.

Děkuji za rozhovor.

Matěj Papáček

Modelová krajina u Křinic na Broumovsku

Foto: Jiří Malík

Zveme vás do mezinárodního programu DofE

Na jaře loňského roku vzniklo na Biskupském gymnáziu ve Žďáře nad Sázavou místní centrum DofE, Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu. Studenti školy se mohou připojit k mladým lidem z více než 130 zemí světa, stanovit si svůj osobní cíl, který je bude motivovat na další životní cestě, a naplnit ho.

Mohou se zlepšit v oblastech, které je baví, najdou si čas na pomoc druhým, posílí svoji fyzickou zdatnost a naučí se pracovat v týmu. Účastníci programu si vyberou jednu ze tří úrovní, ta určí, jak dlouho se budou činností věnovat. Nakonec se zúčastní expedice, společně s kamarády stráví několik dní v přírodě. Získají tak outdoorové dovednosti. A na závěr obdrží mezinárodně uznávaný certifikát.

K dnešnímu dni plní na Bigy bronzovou úroveň 25 studentů. Dva z nich už dokonce začali pracovat v úrovni stříbrné. V letošním roce DofE slaví v České republice 25 let a očekává se, že letošních slavnostních ceremonií se zúčastní i princ Edward, nejmladší syn prince Philipa, zakladatele programu, který je zároveň předsedou správní rady The Duke of

Účastníci programu Duke of Edinburgh

Foto: Biskupské Gymnázium

Edinburgh's International Award Foundation. A naši skvělí studenti budou u toho!

Pokud byste se do programu chtěli zapojit, kontaktujte nás.

Iva Burešová, Biskupské Gymnázium

Úspěch v profesi – dobrá vizitka školy

V dnešním světě plném překotných změn je více než kdy předtím nutné připravit žáky na nejrůznější možnosti budoucího vývoje nejen v jejich oboru, ale i na trhu práce. Naše Střední škola obchodní a služeb ve Žďáře nad Sázavou si je dobře vědoma, že teprve budoucí profesní uplatnění je definitivním završením procesu, na jehož konci je dobrý odborník a spokojený zákazník.

Na škole připravujeme žáky čtyř učebních oborů – kadeřník, rekondační a sportovní masér, aranžér a kuchař – číšník. U všech klademe velký důraz nejen na odborné znalosti, ale především na přípravu spjatou s uplatněním dovedností v praktickém životě, nejlépe při službách klientům a zákazníkům mimo rámec školy. Jen tak si žáci ověří, zda jsou ve světě plném nabídek schopni obstát, nutí je to zdokonalovat svoji odbornost, sledovat trendy jednotlivých oborů a v neposlední řadě rozvíjet svoji sociální gramotnost – komunikaci se zákazníkem a orientaci v jiném sociálním prostoru, mimo komunitu svých vrstevníků a prostředí učeben.

Studentky Foto: Střední škola obchodní a služeb

Co to znamená u konkrétních oborů? Kadeřníci zajišťují služby na bezbariérovém pracovišti v kadeřnickém salonu na Nezvalově ulici. Veřejnost si už zvykla, že za nižší než běžné ceny dostanou prakticky stejnou službu, jen je třeba být trochu trpělivější, protože zručnost a rychlost se získává až praxí. Na stejné adrese poskytují kosmetické úkony žákyně studijního oboru kosmetické služby. I zde je nutné držet krok s novými postupy, které tento obor přináší. Úzké sepětí s praxí je samozřejmě také u oboru aranžér. Dlouhodobě spolupracujeme s mnoha subjekty regionu, kterým provádíme aranžérské a floristické služby, úpravy interiérů a aranžování výloh. Velmi vděčného přijetí se našim službám dostává v Seniorpenzionu Žďár nad Sázavou, kde poskytujeme nejen masérské služby, ale pomáháme s aranžováním prostor a vyrábíme drobné dárkové předměty pro jeho obyvatele. V neposlední řadě jsou denně oceňovány stovkami strávníků dovednosti našich žáků učebního oboru kuchař - číšník ve školní jídelně. I ve velké konkurenci gastronomických komerčních subjektů se žáci pod vedením zkušených učitelů odborného výcviku neztrácejí. Výběr z několika druhů jídel, milá obsluha a příjemné prostředí je dobrým důvodem, aby se zde stravovali nejen žáci a pedagogové, ale i další lidé z celého města. Podle kapacitních možností zajišťujeme i cateringové služby při společenských akcích – rodinné oslavy, svatby, případně přípravu rautového občerstvení v prostředí mimo prostory školy.

Jedno léty prověřené latinské úsloví praví: „Verba movent, exempla trahunt“, tedy „Slova vybízejí, příklady táhnou.“ Škola se v duchu

Koláž Foto: Střední škola obchodní a služeb

uvedené moudrosti snaží oslovovat úspěšné odborníky z praxe, zejména bývalé absolventy, aby se formou workshopů podělili o své zkušenosti, popsali svoji cestu k úspěchům a svým příkladem vzbudili hlubší zájem žáků o daný obor.

Prožíváme velmi turbulentní dobu a současná situace není jednoduchá. Přesto věřím, že poctivá práce s odborností, ke které žáky vedeme, se uplatní i v nelehké době, která pravděpodobně přijde. Ale o to důležitější je být ze školy na praxi připraven co nejlépe. Myslíme, že se o to na „obchodce“ snažíme a určité to v budoucnu ocení i naši absolventi a jejich zákazníci.

Radka Pospíchalová
Střední škola obchodní a služeb ČSČMSD

„Pan Etiketa“ - Ladislav Špaček vzdělává studenty na Střední škole gastronomické Adolpha Kolpinga

Přední odborník na společenské chování, pan Ladislav Špaček, navštívil SŠG AK ve Žďáře nad Sázavou. Ukázal studentům vznešený svět etikety na té nejvyšší úrovni a poradil jim, jak profesionálně zvládat lecky nelehký boj s přísnými a složitými společenskými pravidly. Prozradil studentům i nejedno skryté tajemství, např. z etikety britské královské rodiny.

Víte, jak si správně sednout k prostřenému stolu? Jaký by měl být zasedací pořádek u významné společenské tabule? Který příbor a jak použít? Ne? Naši žáci znají odpovědi, standardně se tato témata na SŠG AK probírají v odborných předmětech, ale... Abyste dostali skvělou možnost dozvědět se všechno přímo a naživo od věhlasného profesionála na etiketu..., to se hned tak někomu nepoštěstí. A naši žáci právě takovou příležitost dostali. Zorientovat se ve složitém světě etikety jim pomohl „MISTR“ na společenské chování, pan Ladislav Špaček, který k nám přijel na návštěvu. Jeho workshop byl fantastický! Žáci 1. ročníků pro něj a pro všechny zájemce (a že jich bylo), studenti z Bigy, učitelé, ostatní zaměstnanci...) uspořádali výjimečné setkání. Prakticky, de facto v přímém přenosu a na nejvyšší společenské úrovni proběhl slavnostní banket se všemi náležitostmi. Dress code, welcome drink, pečlivě zvolený zasedací pořádek, luxusně prostřené tabule, vybrané menu a... Průběh této

Ladislav Špaček předvádí etiketu při stravování

Foto: SŠGAK

jedinečné akce moderoval sám pan Ladislav Špaček. Byl to unikátní zážitek, zažili jsme atmosféru jako na královském dvoře. Pan Špaček byl velmi spokojen s profesionalitou obsluhujících žáků číšnického oboru a s vynikající kvalitou podávaných pokrmů, které připravovali naši kuchaři. Na školách se etiketa běžně nepřednáší, ale díky precizní od-

bornosti, kterou studenti předvedli, přislíbil pan Špaček další spolupráci. Termín druhé přednášky byl již naplánován, ale nouzový stav tomu zabránil. Budeme tedy muset počkat na začátek školního roku. A už teď se na další nezapomenutelné setkání s panem Špačkem velmi těšíme!

Martina Růžičková, SŠGAK

Závěrečné projekty na průmyslovce

S jarem letošního roku přišla do škol nová situace, která způsobila všem z nás řadu změn. Jednou z nich je zajištění úspěšné realizace závěrečných studentských projektů, které jsou řešeny s využitím odborného vybavení. Jak k této situaci přistoupila VOŠ a SPŠ ve Žďáře nad Sázavou?

Základní model výuky vyšel ze zkušeností školy s digitalizací předvýrobních a produkčních etap. Toto know-how se spolupráce s našimi partnery, firmami působícími běžně v globálním prostředí, se stalo skutečnou výhodou v pohledu na vzdělávání bez integrace prezenční výuky. Od počátku byla výuka na dálku uchopena jako aplikace nových postupů a technologií s vysokou mírou osobního přístupu.

Digitální spolupráce v rámci mezinárodní komunity

VOŠ a SPŠ ve Žďáře nad Sázavou využívá při své práci několik licenčních modelů pokrývajících spektrum jak běžné spolupráce, tak odbornou problematiku. Základem jsou tři multilicence přibližně stovky aplikací společností Microsoft, Autodesk a Cisco. Zásadní výhodou těchto technologií je digitální model pracující napříč světem včetně

Ukázka některých projektů zpracovaných v průběhu on-line výuky na VOŠ a SPŠ Foto: VOŠ a SPŠ Žďár n. S.

vynikající dostupnosti software pro domácí práci a komunikaci s celosvětově působícími odbornými komunitami.

Vzhledem k průběžnému využití těchto technologií na škole se podařilo prakticky během týdne přenést výuku ze školy do našich domovů. Studenti dokončili v této, pro

nás všechny nové situací, řadu zajímavých projektů. Všem za to patří poděkování, stejně jako našim vyučujícím a partnerům, kteří nový model výuky podpořili svou aktivitou a informacemi. Více ukázek projektů najdete na www.spsz.cz

VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou

DO PRAVA A MECHANIZACE

PŘEPRAVA SYPKÝCH A KUSOVÝCH MATERIÁLŮ
PŘEPRAVA ROZMĚRNÝCH A NADROZMĚRNÝCH NÁKLADŮ
ZEMNÍ A VÝKOPOVÉ PRÁCE | JEŘÁBNICKÉ PRÁCE
SERVIS OSOBNÍCH I NÁKLADNÍCH VOZIDEL

602 133 183 | doprava@pks.cz

INZERUJTE
ve Žďárském zpravodaji.

Dejte o sobě vědět jedenácti tisícům
domácností v našem městě a okolí.

Ceník a podrobné informace o možnosti
inzerovat ve Žďárském zpravodaji
naleznete na webových stránkách
města WWW.ZDARNS.CZ v sekci
Žďárský zpravodaj.

Další informace
hledejte na webu
města.

Dotazy, objednávky, podklady:
Matěj Papáček
tel.: 733 465 035, e-mail: inzerce@zdarms.cz

market **Qanto**

Žďár nad Sázavou
Brodská 1826

Po-Pá 6:30 - 18:00
Sobota 6:30 - 11:30
Neděle 7:30 - 11:30

nakup výhodně drůbeží masíčko!

Kuřecí čtvrtky
chlazené 1kg

49⁹⁹

V termínu od 4.6. - 14.6.2020.

CHRAŇTE NEJZRANITELNĚJŠÍ
A POŘÍDETE JIM RESPIRÁTOR!

RESPIRÁTOR N95
ochrana FFP2

69⁹⁹
Kč

OMEZENÉ MNOŽSTVÍ

Zaostřeno na Žďár 2020

VI. - VII. Zaostřeno na zvířata v přírodě
(zasílejte do 17. července 2020)

Na červen jsme pro vás vypsalí náhradní téma za Zaostřeno na Den Žďáru - Zaostřeno na zvířata v přírodě. Fotografie na soutěžní téma zasílejte do 17. července 2020 e-mailovou adresu zaostrenona@zdarms.cz. Do předmětu e-mailu uveďte Zaostřeno na Žďár 2020. V e-mailu uveďte i celé jméno autora zaslané fotografie, adresu a telefonní kontakt. Více informací, fotografická témata na celý rok a pravidla soutěže naleznete na webových stránkách města www.zdarms.cz. V případě potřeby zasílejte své dotazy na e-mail: zaostrenona@zdarms.cz.

Vyhodnocení!
V. Zaostřeno na cyklistiku

V květnu 2020 bylo do soutěže zasláno 15 fotografií s tematikou cyklistiky. Vítězem květnového kola fotografické soutěže se stala Petra Zelingerová. Gratulujeme! Autorka vítězné fotografie byla odměněna dvěma poukázkami do Kina Vysočina.

Vaše redakce Žďárského zpravodaje

CAMP SKLENÉ 2020

Taneční tábor - mladší žáci	25. 7. - 30. 7.	2 700,-
Taneční tábor - starší žáci	31. 7. - 6. 8.	2 990,-
Všeobecný tábor Smrčná	23. 8. - 30. 8.	3 300,-
Parkour tábor	23. 8. - 28. 8.	2 800,-
Všeobecný tábor	I. 11. 7. - 17. 7.	2 800,-
	II. 17. 7. - 23. 7.	2 800,-
	I. - II. 11. 7. - 23. 7.	5 100,-

Více informací na: activezdar.cz/tabory

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

KULTURNÍ PROGRAM

Změna programu vyhrazena.

SENIORŮM

pátek 19. června, 9.00-10.00

Zdravotní monitoring (FP)

DUCHOVNÍ AKCE

úterý 16. června a čtvrtek 16. července, 20.00-22.00

Nikodémova noc (ZH)

KULTURNÍ AKCE

sobota 16. června, 10.00-00.00

Zámecké pivní slavnosti (ZŽ)

sobota 27. června a 25. července, 8.00-11.30

Žďárský farmářský trh (NR)

VZDĚLÁVACÍ AKCE

čtvrtek 11. června a středa 17. června, 16.00-17.30

Talentedé průzkumy pro přijetí nových žáků ZUŠ (ZUŠ)

úterý 16. června, 9.30

Petra Sobková – Rodičem a učitelem (FP)

středa 10. června, 16.00

Alena Naimanová – Procvičování paměti (HK)

středa 24. června, 16.00

Lenka Gläserová – SOS dětské vesničky (HK)

SPORTOVNÍ AKCE

neděle 14. června, 8.00-16.00

Xtrail Vysočina (ROP)

úterý 23. června, 9.30

Den s Besipem (DH)

neděle 28. června, 12.00-16.00

Žďárský Classic Triatlon (ROP)

VÝSTAVY

pondělí 1. června až úterý 30. června

Ivana Bartoňková - Obrazy (ČD)

(Ne)všední krásy Vysočiny (KMJS)

pondělí 1. června až pátek 14. srpna

Spolkla mě knihovna (KMJS)

červen až srpen

Sobotní vykresli se z toho (KMJS)

úterý 2. června až neděle 2. srpna

Plamenům navzdory (RM)

úterý 2. června až neděle 28. června

Jan Dočekal – Lepím, tedy jsem (GSR)

úterý 30. června až neděle 26. července

Bořivoj Pejchal – Obrazy (GSR)

ČD – Čechův dům, FP – Family point, GSR – Galerie Stará radnice, HK – Husova kaple, KMJS – Knihovna M. J. Sychry, NR – náměstí Republiky, ROP – rekreační oblast Pilák, RM – Regionální muzeum, ZH – kostel na Zelené hoře, ZUŠ – Základní umělecká škola F. Drdly

Další akce naleznete na www.zdarns.cz v kalendáři akcí.

LETNÍ CVIČENÍ NA FARČATECH

Pořádá Město Žďár nad Sázavou
v rámci projektu AKTIVNĚ PRO ŽĎÁR

Co na vás čeká?

Jak správně běhat

Každou neděli od 18 hodin se Zuzanou Fejtovou
Cvičení probíhají od 7. června do 28. června 2020.

Cvičení se Zuzkou

Každou středu od 18 hodin se Zuzanou Fejtovou
Cvičení probíhají od 3. června do 26. srpna 2020.

Tancování s Džamilou

Každé úterý od 18 hodin s Jarmilou Džamilou Kašparovou
Cvičení probíhají od 2. června do 25. srpna 2020.

Cvičení jsou zdarma pro všechny účastníky.

Těšíme se na vás!

V případě nepříznivého počasí se cvičení ruší.

Pro bližší informace volejte Radku Remarovou
tel: +420 778 744 303.

